

ויזרע יצחק

שנה יב'

<p>פרשת "כי תבא" הפטרה: "קומי אורי" כא' אלול תשע"ט</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>ת"א ת"ב ת"ג</p>	<p>ת"א ת"ב ת"ג</p>	<p>ת"א ת"ב ת"ג</p>
			18:02	18:18	18:10
			19:17	19:16	19:16
			19:55	19:52	19:52

הגיגים לפרשת השבוע

"בזרוע נטויה ובמורא גדול ובאותות ובמופתים" (דברים כו' ז)

לפי ה"אור החיים" הקדוש, הפסוק שלפנינו מרמז על שלש הדברים שבאמצעותם האדם ניצל מיצר הרע, כמאמר חז"ל "כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו הכל בחיזוק שלא יחטא" (מנחות מג:). כנגד התפילין שבזרועו אמר הכתוב "ובזרוע נטויה", שמצוות תפילין היא בזרוע, ואמר "ובמורא גדול" כנגד תפילין של ראש, כמאמר הגמרא על הכתוב "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" ותניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש. כנגד ציצית אמר הכתוב "ובאותות", שמצוות ציצית היא סימן ואות לנו שאנו עבדי הקב"ה. כנגד המזוזה אמר "ובמופתים", כמשמעה, כי המזוזה נקראת מופת בהיותה מופת ל"זוז מות" מישראל, כמובא בזוהר שכמה כתות של הקליפות נרתעות בראותם שם ש-די על פתח בית ישראל.

"ושמזוזה בכל הטוב אשר נתן לך ה' א-להיך ולביתך" (דברים כו' יא)

אמרו חז"ל ש"ביתו זו אשתו". ופסק הסמ"ק שאשה שנדרה שלא לשמוע שיר, הבעל יכול להפר את הנדר, משום שיש בדבר עינוי נפש. לכן, אומר ה"משך חכמה" שהכוונה ב"כל הטוב" אצל אשתו "ולביתך", הוי אומר זו שירה.

"היום הזה ה' א-לקיך מיצוך לעשות" (דברים כו' טז)

ידועה השאלה, וכי רק היום הם קבלו את התורה? הלוא נמצאים הם בשנת הארבעים לאחר מתן תורה, כלומר עברו כבר ארבעים שנה מאז שקבלו את התורה? הסבירו חז"ל שכוונת הכתוב היא לומר לך שדברי התורה יהיו חביבים עליך כאלו היום הזה קבלתם אותה בסני. מוסיף רבינו בחיי שהפסוק מתחיל במילים "היום הזה" ומסיים במילים "ובכל נפשך", להורות שעל האדם להתחייב למסור את נפשו על מצות ה' בכל הזמנים כמו ביום מתן תורה, כי כשם שהיה האדם מוכן למסור את נפשו על מצות ה' באותו יום של מתן תורה בראותו את האותות ואת המופתים והאש האוכלת בראש ההר, כן ראוי לו למסור את נפשו על מצות ה' בכל הזמנים, לכן אמר הכתוב "היום הזה" ומסיים "ובכל נפשך" לבאר שעליך למסור את נפשך על מצות ה' בכל הזמנים כ"היום הזה".

"כן ישיש ה' עליכם להאביד אתכם" (דברים כז' טג)

חז"ל פרשו בגמרא (מגילה י:): את הפועל "ישיש" כ"פועל יוצא", דהיינו, שישמח אחרים, אבל הוא בעצמו לא ישמח. מפני שאין הקב"ה שמח במפלתם של רשעים. ומדייקים מכאן, שעל כן בא הפועל בפסוק ב"פעל יוצא", "ישיש", ולא ב"פעל עומד", "ישוש", כי משמעות הפועל "ישוש" היא כפולה, שמחה לעצמו ושמחה לאחרים, שלא כמו הפועל "ישיש", שכונתו שמחה רק לאחרים. על פי זה מיישב ה"תוספת ברכה" את הקושיה על הפסוק שלפנינו ממה שאמרו חז"ל במדרש ש"אין הקב"ה מייחד שמו על הרעה", אם כך, איך כתוב כאן "ישיש ה' עליכם להאביד אתכם"? אך, כפי שהסברנו משמעות הפועל "ישיש" הוא שישמח אחרים, יוצא שההבנה של הפסוק היא שאחרים ישמחו על צרתם, ועל זה אמר הכתוב "בנפול אויבך אל תשמח פן יראה ה' ורע בעיניו והשיב מעליו אפו" (משלי כז' יז), כלומר, משמחתם של האומות על מפלת ישראל תבוא לישראל הישועה, כי אז שישב ה' אפו מהם, ולפי ההסבר הזה יוצא שייחוד ה' כאן הוא על הטובה ולא על הרעה.

נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

הרב מאיר אלעזר עטיה בן זוהרה ז"ל נלב"ע ט' אדר ב' תשע"ט

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"ולקחו הכהן הטנא מידך והניזו לפני מוזבוזו ה'" (דברים כו ד)

ידוע שכאשר הכהן היה לוקח את הטנא הוא היה מברך את מביא הטנא ואומר לו "תזכה לשנים רבות" או "ברוך המביאך לשלום" וכיוצא בזה. מובא ב"צורר המור" שלכן אמר הכתוב "וענית ואמרת", שיענה לדברי הכהן ויאמר לו "שלא תחשוב שרק על זה בלבד אני מביא את ההודאה הזאת, אלא חסדים אחרים עשה ה' עמי". וזה מה שאומר "ארמי אובד אבי... וירעו אותנו... ויוציאונו ה'... ויביאונו אל המקום הזה", בעל כרחו של עמלק, "ויתן לנו את הארץ הזאת". ואם כן, אחר כל הטובות האלו שעשה ה' עשה עמי, היה ראוי ש"אקדמנו בפרים ובעגלים בני שנה וברכבות נחלי שמן" ואילו אני בא להראות לפני ה' בידיים ריקניות בראשי בכורים של ענבים ותאנים. ואולי עוד תתמה על זה ותאמר בלבך כמה חרדו כל החרדה הזאת וטרחו לבם בדרכים בדבר מועט כזה? לכן אמר: אל תתמה על זה כי עתה כשבאתי חדש לארץ ואין לי יישוב, בית ודירה כהוגן, לכן הבאתי את "ראשית פרי האדמה" אבל לאחר שאתיישב בארץ, אכבד את ה' ובית מקדשו כראוי בזבח ומנחה. וזו כוונת הכתוב "ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה", לענות לכהן על מחשבתו.

"ארמי אובד אבי" (דברים כו ה)

אנו רגילים לפרש את הפסוק, הנאמר גם בהגדה של פסח, שלבן ה"ארמי", שבא מארם, "אובד אבי", רצה להרוג את יעקב אבינו. ה"ספורנו" מפרש את הפסוק בצורה שונה ומקורית ואומר ש"אבי", יעקב אבינו, כאשר היה בארם, "ארמי", הוא היה "אובד", במשמעות שלא היה לו בית מושב, ולכן לא היה מוכן להעמיד גוי ראוי לרשת את הארץ.

"ואמרת לפני ה' א-להיך בערתי הקדש מן הבית" (דברים כו יג)

"ואמרת, בכל לשון" (מדרש)

מקשה ה"פנים יפות" כיצד אומר המדרש שיאמר "בכל לשון" הרי האדם נמצא בתפילה ומתפלל על "השקיפה ממעון קדשך", ואמרו חז"ל (סוטה לג). שעל האדם להתפלל בלשון הקודש ושלא יתפלל בלשון אחרת שאין המלאכים נזקקים בו? ומתוך על פי מה שאמרו חז"ל (תענית ב). שהמפתח של גשמים ופרנסה אינו נמסר לשליח אלא הוא ביד הקב"ה עצמו, אם כן, התפילה היא מיוחדת אליו ואין צורך במלאכים. לכן גם לא כתב כאן "וענית" שמשמעו בקול רם, כי המתפלל אל ה' עצמו צריך להתפלל בלחש, כמו שמצאנו אצל חנה שהתפללה בלחש, וזה מפני שהיא התפללה על בנים וגם המפתח של חיה נמצא ביד הקב"ה, ומזה למדו חז"ל (ברכות לא). שכל המייחד את תפילתו להקב"ה יתפלל בלחש ואפילו בכל לשון.

"ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך" (דברים כז ב)

מבאר ה"אלשיך" הקדוש שהברכות מגיעות אליך ישירות מהקב"ה ולא באמצעות שר או מלאך, ועל ידי זה מובטח לך "והשיגוך", מה שאין כן אם היית כמו גויי הארץ שהמזל שולט עליהם, או אם היית מושגח על יד שרים או הוכרי השמים שהיה המזל יכול לעכב דבר מהדברים, כפי שהיה מעכב אצל אברהם את ההולדה בעודנו בחוץ לארץ. אך על ידי ש"ונתנך ה' עליון על כל גויי הארץ" מובטח לך גם "ובאו עליך" מאת ה' ישירות ללא השתלשלות בעולם המלאכים ועולם המזלות, על כן כל הברכות "ישיגוך" בלי שום מניעה.

"ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך" (דברים כז ו)

אומר רבינו החיד"א ב"פני דוד" על הכתוב "ברוך אתה בבאך" שהמילה בא"ך היא ראשי תיבות של המילים ב"ית אש"ה כילים, ששלשה דברים אלו, כשהם נאים, אמרו חז"ל שהם מרחיבים את דעתו של האדם. הנה כי כן יבורך גבר בברוך אתה בבית אש"ה וכלים, שבמעמד שלשתם תתברך בהדר ונוי שעשועים יום יום, וזו ברכה להרחבת הדעת.

"ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך" (דברים כז ו)

"ברוך אתה בבואך, בפרקמטיא שלך. וברוך אתה בצאתך, בפרקמטיא שלך. ודוד מפרש ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם" (מדרש)

אומר רבי העשיל ב"חננוכת התורה" שהיה קשה לבעל המדרש מדוע אמר הכתוב קודם "בבואך" ואחר כך אמר "בצאתך"? זהו היפוך של סדר הדברים שהרי בתחילה יוצאים ואחר כך באים וצריך קודם לצאת על מנת לבוא? ומתוך על פי קושיית התוספות (עירובין כא) על דברי הגמרא "מטפס ועולה מטפס ויורד" אל הבאר, שקודם צריך לומר ירידה ואחר כך עליה דהיינו "מטפס ויורד מטפס ועולה"? ומתוך שהגמרא רוצה ללמד שמותר לרדת ולעלות כמה פעמים ולא רק פעם אחת, ולכן אמר "מטפס ועולה" לאחר שכבר ירד פעם אחת, ואחר כך אמר "מטפס ויורד" ירידה נוספת. גם אצלנו ניתן לפרש שהיציאה לפרקמטיא תהיה מספר פעמים ולא רק פעם אחת.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר הביבה

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חננוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315